

«ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»,
ΑΘΗΝΑ

AVW ARCHITECTURE

POST-COVID ΠΤΗΣΕΙΣ

ΤΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Οι σημαντικότεροι Έλληνες αρχιτέκτονες αεροδρομίων αποκαλύπτουν στο «Gala» τι επιφυλλάσει η επόμενη μέρα για τα εναέρια ταξίδια επί ξηράς.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ: ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

KONSTANTINOS CHADIOS

«LA PASTERIA», ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημεία αναφοράς μιας πόλης και συχνά μοντέρνοι ναοί φυγής και κοσμοπολιτισμού, στις μέρες της πανδημίας τα αεροδρόμια μοιάζουν με πόλεις-φαντάσματα. Στην πραγματικότητα, όμως, από απλές υποδομές εξυπηρέτησης μεταφορικού έργου, που υπήρξαν στο παρελθόν, τις τελευταίες δεκαετίες έχουν εξελιχθεί σε πολυδιάστατες επιχειρηματικές οντότητες που προσφέρουν πληθώρα επιλογών για τους πιο απαιτητικούς επιβάτες. Η εξέλιξη τόσο του αεροναυτιλιακού όσο και του μη αεροναυτιλιακού σκέλους δραστηριοτήτων τους -το τελευταίο αφορά όλες τις εμπορικές δραστηριότητες που ο επιβάτης απολαμβάνει κατά τη διαμονή του στον αεροσταθμό, όπως το πάρκινγκ, τα καταστήματα, τα εστιατόρια και άλλες υπηρεσίες- αποδεικνύεται χρυσοφόρα επιχείρηση.

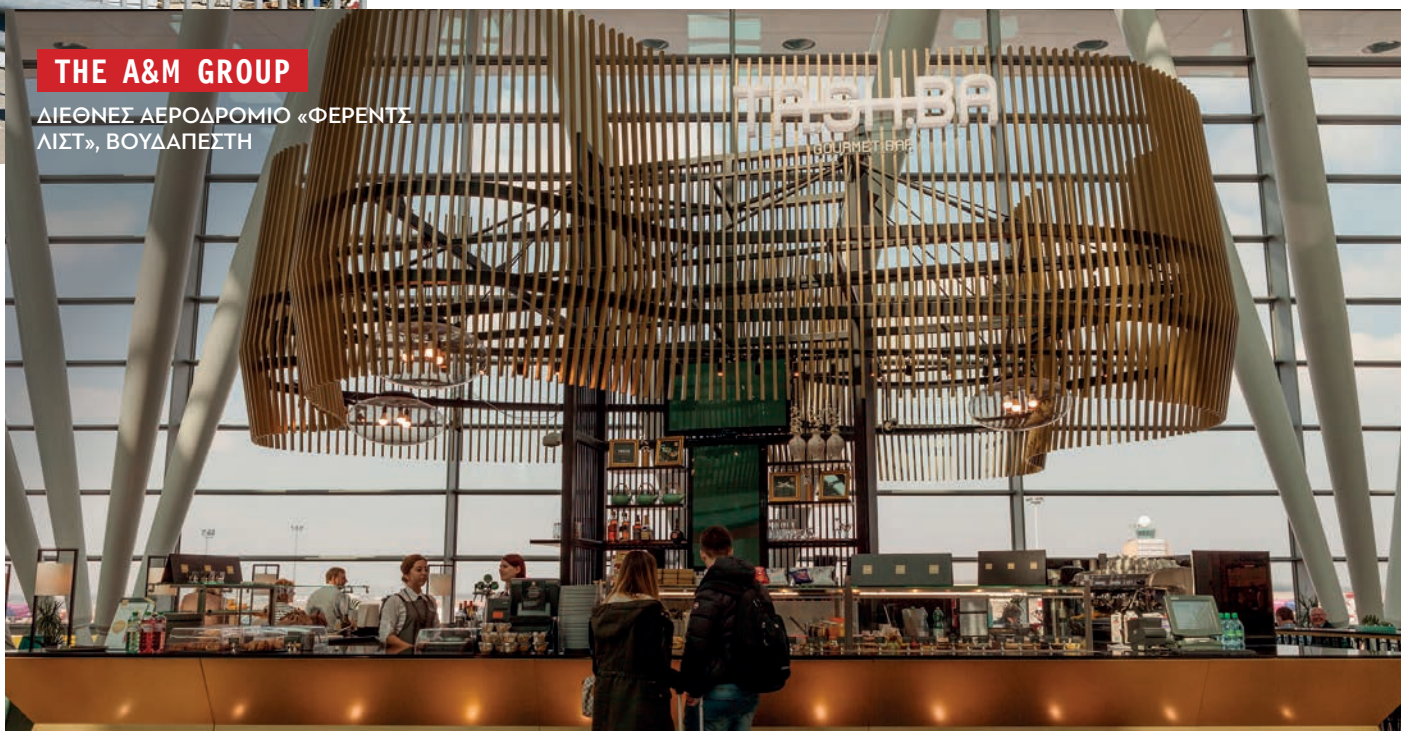
Σήμερα, στην αρχή του τέλους της πανδημίας (ας ελπίσουμε), όσοι αρχιτέκτονες δραστηριοποιούνται στον σχεδιασμό αεροδρομίων

έχουν έναν κοινό προβληματισμό: πώς να κάνουν αυτό το περιβάλλον να αποπνέει ασφάλεια, ακόμη και αν πρέπει να επαναπροσδιορίσουν τους όρους αυτής της εμπειρίας. Κι αυτό γιατί η ασφάλεια ως προτεραιότητα έχει ξεπεράσει την ανάγκη εντυπωσιασμού. Όπως εξηγεί η Εστα Γεωργαλά, design director του γραφείου Α&Μ: «Ο σχεδιασμός των αεροδρομίων πλέον θα κρίνεται ως προς το κατά πόσο αξιοποιείται επαρκώς ο διαθέσιμος χώρος ώστε να καθιστούν τη διαμονή του επιβάτη ασφαλέστερη, ειδικά στις ζώνες υψηλού συνωστισμού όπως οι χώροι ελέγχου, οι αίθουσες αναμονής και τα εμπορικά καταστήματα».

Το «Gala» απευθύνθηκε στα μεγαλύτερα ελληνικά αρχιτεκτονικά γραφεία που έχουν σχεδιάσει αεροδρόμια ή καταστήματα μέσα σε αυτά σε όλο τον κόσμο, για να μεταφέρει μια γεύση από την post-COVID-19 εποχή των καθοριστικών για τα ταξίδια μας αερολιμένων.

THE A&M GROUP

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ «ΦΕΡΕΝΤΣ
ΛΙΣΤ», ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ

THE A&M GROUP

Ο σχεδιασμός εμπορικών χώρων στα αεροδρόμια είναι μία από τις ειδικότητες του γραφείου A&M Group που ίδρυσε ο Μιχάλης Μαυρολέων. Μιλήσαμε με την Έστα Γεωργαλά, design director της εταιρείας: «Η ενασχόλησή μας με τα αεροδρόμια χρονολογείται από το 1999. Ξεκινήσαμε δειλά από την Ελλάδα και την Κύπρο και το συναρπαστικό αυτό ταξίδι μάς οδήγησε στην Ουγγαρία, στη Ρωσία, στην Αίγυπτο, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στο Κατάρ και το Μπαχρέιν. Είναι εντυπωσιακό πως πολλά αεροδρόμια θεωρούνται αρχιτεκτονικά σημεία αναφοράς μιας πόλης ενώ ταυτόχρονα αποτελούν εξαιρετά δείγματα κτιρίων με καινοτόμες και περιβαλλοντολογικά προηγμένες τεχνολογίες. Μεταξύ άλλων, έχουμε τη χαρά να σχεδιάζουμε για τα ελληνικά περιφερειακά αεροδρόμια, υπό τη διαχείριση της Fraport». Σχετικά με την ασφάλεια που οφείλουν να προσφέρουν οι χώροι των αεροδρομίων εν καιρώ πανδημίας, ανέφερε: «Η αρχιτεκτονική είναι μια επιστήμη που πρέπει να απαντά στις ανάγκες τού σήμερα και να προβλέπει αυτές που θα έρθουν. Σε αεροδρόμια που έχουμε αναλάβει, κυρίως στον ανατολικό κόσμο, η αποτροπή του συνωστισμού εφαρμόζεται πολύ πριν από τον COVID-19. Το αεροδρόμιο “Changi” στη Σιγκαπούρη δίνει παραπάνω χώρο ανά επιβάτη απ’ ό,τι τα περισσότερα της Αμερικής. Για να επιτευχθεί γενικότερα η διασπορά των επιβατών, τα αεροδρόμια θα πρέπει να βρουν τρόπους να προσελκύσουν τους επιβάτες σε μη τυπικές δραστηριότητες και ζώνες. Μια υποσχόμενη προοπτική είναι η δημιουργία περιοχών ενδιαφέροντος που θα ενθαρρύνουν τους επιβάτες να απασχοληθούν μακριά από τις αίθουσες αναμονής. Το Διεθνές Αεροδρόμιο του Βανκούβερ έχει εγκαταστήσει το Ocean Wise, ένα ενυδρείο 114.000 λίτρων σε απόσταση αναπνοής από τις πύλες αναχώρησης. Είναι ένα από τα επιτυχημένα παραδείγματα εισαγωγής του Sense of Place και κατάφεραν το αεροδρόμιο να αναφέρεται στον τόπο όπου ανήκει. Σκεφτείτε πόσο πιο ασφαλής και μοναδική θα ήταν η εμπειρία αν το terminal σχεδιαζόταν σαν ένα πάρκο αναψυχής με σταθμισμένη αναλογία κλειστών και υπαίθριων χώρων, ανάλογα και με τις κλιματολογικές συνθήκες του τόπου», παροτρύνει η Έστα Γεωργαλά και συμπληρώνει: «Στην A&M σχεδιάζουμε ζυγίζοντας την ασφάλεια και το customer experience. Προσδοκούμε στη διασπορά των εμπορικών δραστηριοτήτων που προάγει το cross selling. Συνηγορούμε στον σχεδιασμό εναλλακτικών επιλογών όπως οι θεματικές ζώνες lounge, τα pop-up καταστήματα, οι θάλαμοι εργασίας ή ακόμη και οι κάψουλες ύπνου για επιβάτες transit, καθώς οι χώροι προσωποποιημένης εμπειρίας θα κερδίζουν συνεχώς έδαφος. Προσπαθούμε να μη σκεφτόμαστε τα αεροδρόμια ως κόμβους μεταγωγής, αλλά ως αυτοτελείς προορισμούς, επεκτάσεις των πόλεων στις οποίες βρίσκονται».

ARCH & DESIGN

Για την Εστα Γεωργαλά, design director της A&M Group, τα νέα αεροδρόμια δεν αποτελούν απλώς κόμβους μεταγωγής, αλλά αυτοτελείς προορισμούς και επεκτάσεις των πόλεων στις οποίες βρίσκονται

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ «ΦΕΡΕΝΤΣ ΛΙΣΤ», ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ

«Το αεροδρόμιο του **ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ** αποτελεί ένα **ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ** όλων των τρόπων που **ΕΠΙΘΥΜΟΥΜΕ** να **ΣΥΝΔΕΘΟΥΜΕ** μεταξύ μας, αλλά και με τον **ΠΛΑΝΗΤΗ**»

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΝΤΟΥΜΠΑΪ

«ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», ΑΘΗΝΑ

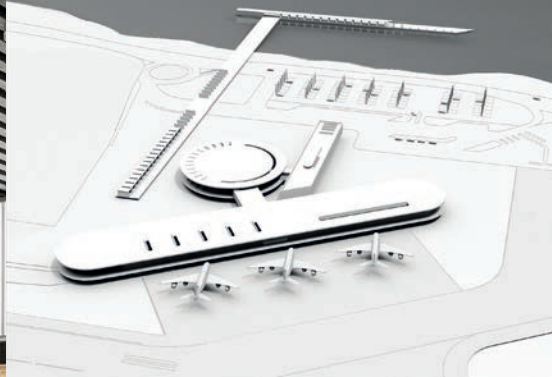

KONSTANTINOS CHADIOS

Ο Κωνσταντίνος Χαδιώς και η ομάδα του έχουν σχεδιάσει καταστήματα εστίασης σε επτά αεροδρόμια της Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένου του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, και ένα κατάστημα στο αεροδρόμιο της Βουδαπέστης. «Η συζήτηση για τα αεροδρόμια της post-COVID εποχής ξεκινά από την αναλογία των τετραγωνικών ανά ταξιδιώτη. Προσωπικά, ενώ θεωρώ ότι θα έπρεπε να οριστεί η αναλογία σε παγκόσμιο επίπεδο, την ίδια στιγμή το να μεγαλώσουμε τα αεροδρόμια είναι κάτι που δεν είναι βιώσιμο οικονομικά και ενεργειακά. Η λογική τού μέχρι τώρα σχεδιασμού των αεροδρομίων που ήταν χωρισμένα σε τρία τμήματα -το landside, το security screening και το airside- θα πρέπει να γίνει πιο ευέλικτη ώστε να μην υπάρχουν συνωστισμός και συμφόρηση. Μεγάλη σχεδιαστική βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στη ροή των ταξιδιωτών σε όλο τον χώρο του αεροδρομίου. Το εμπορικό κομμάτι πρέπει να ενσωματωθεί πλήρως στη ροή και όλες οι αγορές να γίνονται εύκολα, ανέπαφα και γρήγορα με ένα κλικ (one-click buys). Στο κομμάτι διαχείρισης της ροής μπορεί να συμβάλει σημαντικά η τεχνολογία 5G και τεχνητής νοημοσύνης», αναφέρει και προσθέτει: «Το security screening θα πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς στάση, με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Ήδη σε ορισμένα αεροδρόμια εφαρμόζονται δοκιμαστικά σύγχρονες τεχνολογίες walk through σκαναρίσματος». Πώς θα μοιάζει όμως τελικά το ιδανικό αεροδρόμιο του μέλλοντος; «Θα είναι ένα κτίριο με μηδενικό ενεργειακό αποτύπωμα. Το φυσικό στοιχείο θα είναι μέρος της αρχιτεκτονικής σύνθεσης όπου θα συνυπάρχουν υπαίθριοι και κλειστοί χώροι με ευέλικτες χρήσεις. Η εμπειρία του ταξιδιώτη θα πλαισιώνεται από ενσωματωμένη τεχνολογία. Οι έλεγχοι ασφαλείας θα γίνονται εν κινήσει. Η εμπειρία θα είναι ολιστική, προσωποποιημένη και ποιοτική».

ARCH & DESIGN

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

AVW ARCHITECTURE

Ενα από τα πιο πρόσφατα έργα τους είναι η αρχιτεκτονική μελέτη της επέκτασης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η οποία εκπονήθηκε σε συνεργασία με το γραφείο μελετών Τομπάζη, στο πλαίσιο της κοινοπραξίας R-Port. Η συγκεκριμένη εργασία τούς χάρισε μια επίσημη υποψηφιότητα για τα Ευρωπαϊκά Βραβεία Αρχιτεκτονικής Mies van der Rohe 2022. Πίσω από το επιτυχημένο γραφείο βρίσκεται μια αρχιτεκτονική ομάδα με επικεφαλής δύο γυναίκες, την Αγγελική Αθανασιάδου και την Κατερίνα Βασιλάκου. «Η ενασχόλησή μας με το αντικείμενο ξεκίνησε το 2013. Εκπονήσαμε μελέτες για τις επεκτάσεις των κτιρίων των αεροσταθμών της Θεσσαλονίκης, της Κέρκυρας, της Κεφαλονιάς, της Μυκόνου, της Σαντορίνης και τον νέο αεροσταθμό της Μυτιλήνης. Αναπτύξαμε νέες ιδέες για τον σχεδιασμό των εμπορικών χώρων, ανάλογα με την ιδιαίτερη

ταυτότητα κάθε προορισμού. Ασχοληθήκαμε συστηματικά με την έννοια της εποχικότητας στη λειτουργία ενός περιφερειακού αεροδρομίου και πώς μπορεί αυτό να μετασχηματιστεί σε ένα αρχιτεκτονικό σχέδιο που να συμμετέχει στην εμπειρία του επιβάτη αλλά και στην ταυτότητα του κτιρίου, ελαφραίνοντας την κατασκευή σε υποδομές και κόστη συντήρησης τους χειμερινούς μήνες και προσφέροντας ταυτόχρονα χώρους ιδιαίτερης ποιότητας, αξιοποιώντας και την υπαίθρια δυνατότητα που το ελληνικό κλίμα μπορεί να προσφέρει». Όσο για τις πλέον πρόσφατες μελέτες: «Από το 2015 είμαστε οι τεχνικοί σύμβουλοι της κοινοπραξίας Fraport - Slentel, εκπονώντας μελέτες αλλά και συμμετέχοντας στις διαδικασίες ελέγχου και κατασκευής για τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια. Πρόσφατα, μας ανατέθηκε ο σχεδιασμός του περιβάλλοντος χώρου στο αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης. Σημαντικό σταθμό για το γραφείο αποτελεί επίσης το έργο της νότιας επέκτασης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, που συνυπογράφουμε με το γραφείο Τομπάζη, αλλά και ο σχεδιασμός του νέου εμπορικού χώρου εντός της επέκτασης, επιφάνειας περίπου 2.000 τ.μ. Πρόκειται για ένα κτίριο 16.800 τ.μ., που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του υφιστάμενου αεροσταθμού και πλέον αποτελεί το πρώτο κομμάτι που συναντά κανείς προσεγγίζοντας το αεροδρόμιο από τον δρόμο». Τι μπορεί όμως να αποτελέσει πηγή έμπνευσης στον σχεδιασμό των αεροδρομίων; «Πίσω από κάθε σκέψη κατά τον σχεδιασμό κυριαρχεί ένα εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο, ένα πρωταρχικό, σχεδόν ενστικτώδες συναίσθημα για τον χώρο αυτό. Οτι παρά την πολυπλοκότητα των σύγχρονων αεροδρομίων η αρχιτεκτονική τους πρέπει να μεταβολίζει αυτή την αίσθηση του δέους που συνδέεται με την εμπειρία της πτήσης. Οραματιζόμαστε το αεροδρόμιο ως έναν πολυπολιτισμικό δημόσιο χώρο αδιάλειπτης λειτουργίας, έναν παράλληλο κοινωνικό και αστικό πόλο. Το αεροδρόμιο του μέλλοντος αποτελεί ένα αποτύπωμα όλων των τρόπων που επιθυμούμε να συνδεθούμε μεταξύ μας, αλλά και με τον πλανήτη».

«CALDERA»,
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ
ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ

«EL PELICANO»,
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΜΥΚΟΝΟΥ